

PM Artskydd för Planprogram Söderslätt

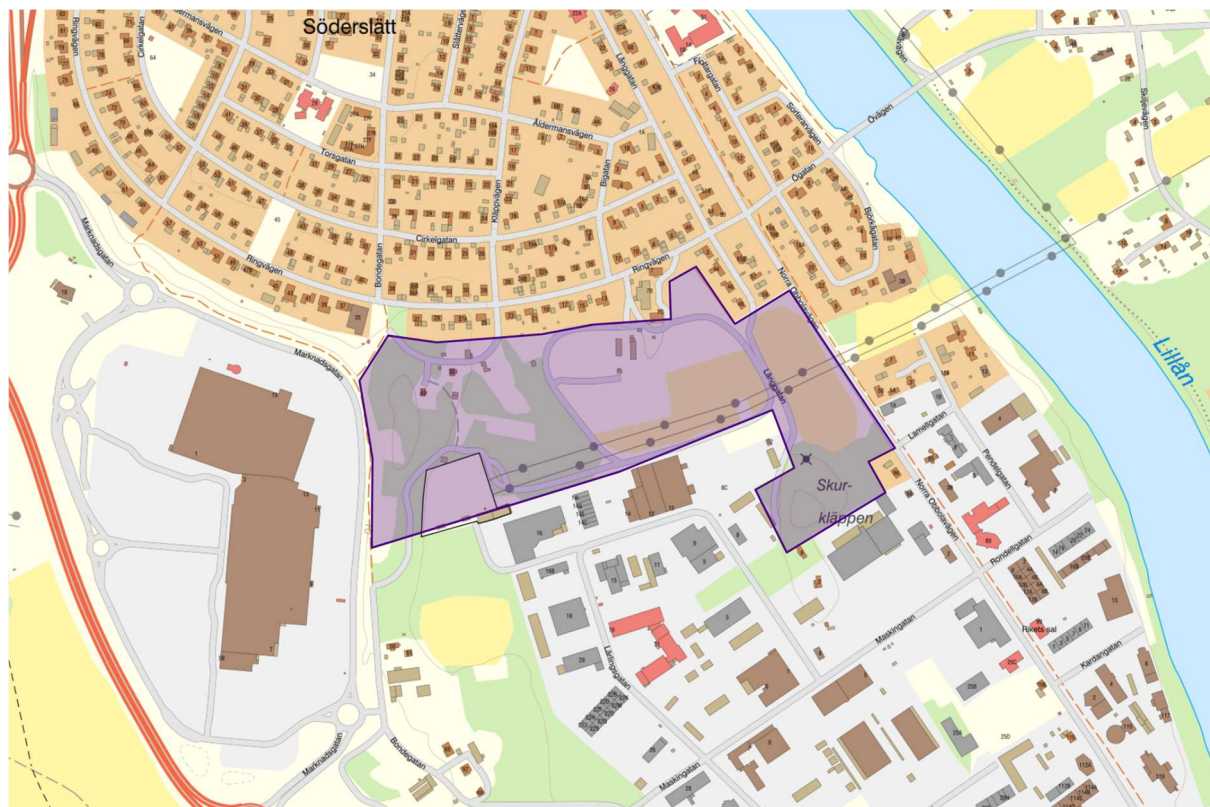
Sammanfattning

Inom arbetet med att ta fram ett planprogram för Västerteg 8:77 m.fl. har påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen undersökts. Aktuellt område består till största delen av sedimentmarker som tidigare brukats som åkermark men som nu delvis befinner sig i olika stadier av igenväxning. Avvikande ifrån detta är en moränrygg som avgränsar området i väster, samt ett höjdparti, Skurkläppen.

Planförslaget medför att de öppna markerna, hästhagar och åkrar kommer att bebyggas med bostäder men att den skogbevuxna marken på moränåsen och på gammal jordbruksmark sparas. Området utgör i dag ett nästan helt omkringbyggt randområde till slättlandskapet i sydväst. I egenskap av skogsmark i anslutning till öppen mark har områdets skogar ett värde för de fågelarter som är knutna till småbiotoper, trädjungar och lövskog i anslutning till jordbruksmark. I och med att skogsområdena bevaras enligt planförslaget så är bedömningen att ingen påverkan kommer att uppkomma på förekommande fågelarter i området. Ingen artskyddsdispens är därför nödvändig.

Bakgrund

Umeå kommun arbetar med ett planprogram för Västerteg 8:77 m.fl. Inom området planeras för bostäder för cirka 990 boende, verksamheter samt en ny vägkoppling – Söderslättsvägen - mellan Norra Obbolavägen och Söderslätts handelsområde. Planprogramsområdet visas i figur 1 nedan.

Figur 1. Planområde.

I planområdets närhet, på Norra Ön, pågår parallellt planering för en ny stadsdel med cirka 4400 boende samt en del verksamheter. För motorfordonstrafiken från Norra Ön planeras en ny bro mot Norra Obbolavägen för vidare koppling till den tillkommande Söderslättsvägen. Planområdet inklusive Söderslättsvägen kommer alltså att påverkas även av denna nya stadsdel.

Preliminärt syfte med planläggningen är att inom området skapa planmässiga förutsättningar för bostäder och verksamheter. Syfte är också att skapa förutsättningar för en vägkoppling mellan Norra Obbolavägen och Söderslätts handelsområde. Att utreda lämplig markanvändning med hänsyn till riksintresset för flyget.

Planområdets natur i korthet

Området utgörs idag till största delen av skogsmark, igenväxande åkermark samt hästhagar. Skurkläppen är beväxt med barrskog, moränryggen med blandskog med inslag av något äldre barr- och lövträd samt tidigare åkermark som numer är beväxt med lövskog, med ett stort inslag med asp.

I Umeå kommuns översiktliga naturvärdesinventering av parkskogar beskrivs den norra delen av moränryggen *objekt med naturvärden*. Skogen består här av äldre blandskog med stort inslag av asp, varav en del grova och med håligheter. Förutom asp så finns äldre säl, rönn och glasbjörk, sam även en del grövre gran. Det finns förekomst av död ved i form enstaka döda björkar samt tall- och björklågor.

Översiktsplan fördjupning för Umeå pekar ut ett grönt stråk genom planprogramsområdet. Det gröna stråket sammanbinder slättlandskapet med älven. De gröna stråken syftar till att sammanlänka bostadsområden med parker och grönytor samt ytterområdenas naturmarker. Funktion är främst social, men ekologiska samband spelar också in.

Skyddade arter

Utifrån artobservationer i området som har rapporterats i artportalen och som uppfyller något av bedömningskriterierna: medtagen i fågeldirektivet bilaga 1; är rödlistad; eller är nationellt fridlysta; så har en individuell bedömning gjorts. I tabell 1 nedan beskrivs arter berörda av artskyddslagstiftningen som observerats inom och i angränsning till planområdet. **RL** = rödlistad, **FD 1.** = fågeldirektivet bilaga 1.

Sekretessbelagd art

Området ingår i ett revir för en sekretessbelagd art. Vidare information kring detta finns i bilaga 1.

Tabell 1. Fåglar

Namn	Skydds-kategori	Ekologi	Risk för påverkan
Gråspett	FD 1.	Föredrar mosaikartade områden med delvis ljusöppna	Ingen påverkan.

<i>Picus canus</i>		lövträdsrika blandskogar. Arten är för sin häckning beroende av lämpliga boträd. Främst grov asp men också björk och gråal. Boträdet ligger vanligtvis i anslutning till öppna miljöer, till exempel på nyupptagna hyggen eller i gles skog.	Gråspett bedöms inte påverkas av planförslaget då skogsmiljöerna i stort sett kommer att finnas kvar, både den barrskogsdominerade kläppen i området sydöstra del, samt de lövträdsrika delarna i anslutning till moränryggen i väster.
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	RL - NT	Häckar i halvöppna fuktiga marker, ofta igenväxande buskrika betes- och odlingsmarker omgivna av buskage och lövträd, samt i lövrika, halvöppna delar inom jordbrukslandskapet. Optimala miljöer återfinns vid sjöar och vattendrag med inslag av ett frodigt örtskikt, vass och bärbuskar. Rosenfinken häckar även i öppna torrare eller friskare marker med enbuskar och unggrannar, samt i lundar, parker och trädgårdar. Även kalhyggen med ymnig lövvegetation används för häckning.	Ingen påverkan. Artens livsmiljö utgörs till mycket stor del av tidsmässigt kortvariga igenväxningsmiljöer vilket inte påverkas av planförslaget.
Björktrast <i>Turdus pilaris</i>	RL - NT	Häckar i skogar, ofta i anslutning till odlad mark, och i parker och trädgårdar.	Ingen påverkan. Arten är anpassad till att häcka i anslutning till mänsklig bebyggelse, samtidigt som skogen inom planområde bevaras.
Spillkråka <i>Dryocopus martius</i>	RL - NT FD 1.	Spillkråka lever i barr- eller blandskog. Störst tätheter finns i äldre blandskogar med rik tillgång på grov död ved och gamla träd. Den förekommer även i ganska intensivt brukade skog med stor utbredning av kalhyggen. Så länge som det finns tillgång till grova träd i tillräcklig mängd så lyckas dess häckning. Det vanligaste bohålet utgörs av asp. Men även tall är ett viktigt trädslag.	Ingen påverkan. Arten hotas generellt av minskad tillgång på lämpliga bo- och födoträd, och minskad födotillgång. Planförslaget innebär att eventuellt intressanta områden bevaras skogbeväxta.
Hornuggla <i>Asio otus</i>	RL - NT	Häckar huvudsakligen i anslutning till odlad mark, där den gynnas av förekomsten av småbiotoper, bryn, träd/trädgrupper och andra landskapselement.	Ingen påverkan. Slättområdena sydväst om planområdet är av större intresse för arten. Den trädbeväxta moränåsen och intilliggande lövskogar bevaras enligt förslaget vilket är positivt då den är beroende av olika trädbevuxna biotoper invid öppen mark.
Stare	RL - VU	Staren häckar i anslutning till jordbrukslandskap, i tätorter eller andra öppna marker. Staren är under häckningstid	Ingen påverkan. Området ligger i direkt anslutning till villaområde. Arten bedöms inte

<i>Sturnus vulgaris</i>		helt beroende av öppna gräsmarker med kortvuxet fältskikt. Den föredrar kortsnaggade naturbetesmarker framför kultiverade betesmarker, och följer ofta kor eller andra betande kreatur. Den utnyttjar också gräsmattor, vägkanter, nysådda åkrar och liknande.	påverkas även om hästhagarna omvandlas till bostäder.
Duvhök <i>Accipiter gentilis</i>	RL - NT	Duvhöken är starkt bunden till större bestånd med gammal skog, såväl för jakt som häckning. Uteslutande barr- eller blandskog. I anslutning till jordbrukslandskapet är den knuten till kantzoner. Den har därmed mycket svårt att jaga i helt öppna marker.	Ingen påverkan. Planförslaget innebär ingen exploatering av lämpligt habitat.
Tofsvipa <i>Vanellus vanellus</i>	RL - VU	Häckar i sankmarker, strandängar och fuktig åkermark i närheten av vatten. Arten födosäker även inom torrare åkrar och betesfält.	Ingen påverkan. De kvarvarande öppna områdena inom planområde är fragmenterade ifrån slättlandskapet. Små områden intill bebyggelse utgör inte heller något lämpligt habitat för arten. Observationerna av arten har skett under mars/april intill vägar. Troligen handlar det om individer som sökt föda vid avsmälta vägkanter.
Mindre hackspett	RL - NT	Lever i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd. Häckning sker i murkna lövträdstammar. För en framgångsrik häckning krävs minst 40 ha äldre lövskog inom ett område på upp till 200 ha.	Ingen påverkan. Ett revir för mindre hackspett finns på norra Ön. Planområdets lövskogar kan ha en viss betydelse för det reviret. I och med att lövskogarna inom området bevaras i planförslaget så bedöms dock ingen påverkan på arten till följd av planen.

Samlad bedömning

Observerade fågelarter (inklusive sekretesslagd art) är förutom tofsvipan knutna till lövskogar och/eller kantzoner, trädjungar och andra småbiotoper i anslutning till jordbrukslandskapet. För att förekommande fågelarter inte ska påverkas av planen är det viktigt att skogen på moränåsen tillsammans med igenväxningsskogen finns kvar och att en koppling till slättlandskapet bevaras. Trädplanteringar längs gatorna är positivt för att binda samman skogsområdet med älvlandskapet. För tofsvipans del så utgör området inte en lämplig häckningslokal.

Kontaktuppgifter:

Johan Bäckman, Miljöplanerare, Miljö och hälsoskydd, Umeå kommun

johan.backman.2@umea.se

2024-07-10